¶ Filie vero ſuperbie ſunt ſeptem ſcꝫ.
¶ Hec autē pctā que a ſuperbia naſcūtur: figurantur per ſeptem annos quibꝰ filii iſrael ſeruierūt cuſanraſathaim regi meſopotamie. cuſanraſathaim interpretatꝛ tenebroſa iniqtas/ per quā figuratur dyabolꝰ qui ex iniqtate tenebroſus ē: q bn̄ dr̄ rex meſopotamie/ q̄ dr̄ eleuata per ſupbiā. qꝛ ipe eſt rex ſup oms̄ filios ſuperbie. vt dicitur iob. xli.

Preſumptio.
Ambitio.
Innobedientia
Irreuerentia.
Erubeſcētia boni et irriſio bonoꝝ vel ſiplicium
Vanagloria ſet
Ipocriſis.

¶ De inuidia. quartum capi.

Inuidia eſt triſticia aliene felicitatis ꝛ in aduerſitate leticia.

¶ De iuidia nota ſpecialiter tria. ſ.
¶ Inuidia enī habet multas ſimilitudines odioſas. eſt enī ſicut vermis in ligno/ rubigo in ferro/ tinea in veſtimento. Nam ſicut iſta rodunt proprium ſubiectum et conſumunt illud priuſꝙ alia: ſic inuidia rodit inuidū et plus inuidus nocet ſibi ꝙ aliis.

Typū quē gerit.
Actum quē facit.
Fetum quē parit.

¶ Secūdo eſt ſicut dracho. quia ſicut dracho iſidiatꝛ elephantis partui vt ipm pūgat ꝛ mordeat vel comedat: ſic inuidus bono alieno inſidiatur iudicio praue ſuſpectionis. ꝛ poſtea mordet vel pungit aculeo murmurationis/ ꝛ inficit veneno detractōis. Vn̄ de iuido dr̄ iob. xxx. Frater fui drachonū ꝛ ſocius ſtrucionum.
¶ Tertio ſimilis eſt leproſo/ iude ꝓditori/ ꝛ dyabolo Leproſꝰ enī vellet ꝙ nullꝰ eēt ſanꝰ/ ꝛ dyabolꝰ ꝙ nullus eſſet bonus. Vn̄ dr̄ ſap. ii. Inuidia dyaboli mors intrauit i orbē terraꝝ Iudas ꝯtriſtatꝰ fuit de effuſiōe

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

vnguenti ſuper xp̄m. Mathei.xxvi. ſic inuidus iſtar
leproſi ⁊ dyaboli dolet de bono primi etiā admoduz
inde ꝓditoris triſtatur de bona fama fratris ⁊ odore
virtutis Unde magnā iniuriam faceret dñs inuido ſi
eum poneret in paradyſo. moreretur enim pre dolore
vbi videret alios gaudere.

¶ Quarto ſimilis ē inuidus oculo mēſtruate. nā ſicut
ille inficit ſpeculū/ cū reſpicit eum: ſic inuidus inficit
primū cū reſpicit ei⁹ bonū. qm̄ omni ſtudio laborat
ponere aliquā maculā ī primo. Uñ dr̄ eccl'iaſtici.xi.
Bona ī mala ꝯuertit īſidiator ⁊ ī electis pōit maculā

¶ Quito ſimilis ē inuid⁹ noctue ⁊ igni greco. Noctua
enī de nocte videt ⁊ de die excecat. ⁊ ignis grec⁹ ī aq̄
fortuis īardeſcit ſiue ſuccēditur: ſic inuidia ī aq̄s gr̄ar
forti⁹ exardeſcit vñ deberet extigui. ⁊ ad mod noctue
a luce excecat vñ dēret illuiari. ſicut hely q̄ nō poterat
videre lucernā donec extigueret vt dr̄ Primi.reg.iii

¶ Sexto inuidus ſimilis eſt aq̄ ⁊ naui ⁊ cādele ſerpē-
tine. nā in aqua vga recta appet tortuoſa Et in naui
exiſtētib⁹ cū ipi fortiter deſcēdūt videt ꝙ mōtes cur
rant velociter. ⁊ ad lucē cādele ſerpētine omēs palee
videtur eſſe ſerpētes Fit aūt cādela ſerpētina de cera
tēperata ī aqua in q̄ ſerpēs coct⁹ eſt. ⁊ poſt cū candela
illa facta de tali cera ardet: videt hoib⁹ ꝙ oēs palee
⁊ oēs alie cādele q̄ ibi ardēt ſint ſerpētes: ſic inid⁹ ad
modū aq̄ recta facit tortuoſa: ⁊ iſtar exiſtētiū in naui
qr cū ipi inuidi ad īfernū deſcēdūt: videtur eis ꝙ mon
tes.i.viri ſctī ⁊ ſtabiles ad dānationē currāt. ⁊ ad lu-
cem candele ſerpētine. ſ. inuidie: innocentes ⁊ bonos
exiſtimāt ſerpētinos Oia enī in malū ꝯuertunt: vt dr̄
eccl'iaſtici.xi. Bonum in malum conuertit inſidiator

¶ Septimo ꝯparat inuidus cayn. de quo dr̄ geñ.iiii.

Quincūqꝫ inuenerit me occidet me: ſic inuidū iterficit omnis homo. quia aut videt bonum in homine: ⁊ tunc dolet. aut malum: ⁊ ſic gaudet. ⁊ ſic in omini homine peccat vel moritur per peccatum.

¶ Octauo īuidus ꝯparatꝛ acriſie ſodomoꝝ. i. cecitati qua percuſſit dn̄s ſodomitas. Geneſ. xix. Acriſia aūt eſt paſſio que aufert iudiciū. Et dicitur aba quod eſt ſine/ ⁊ criſis quod eſt iudicium. quia inuidus nō iudicat illa que oportet videre ⁊ iudicare.

¶ Nono īuidus ſimilis ē nichilo: pro eo ꝙ diſſimilis eſt tā creatori ꝙ̄ oī creature/ ſiue bono creato creator ēnī cōicat bona ſua liberaliter ⁊ creatura ſimilr. Nā videm⁹ in ſole ꝙ lumē ſuū cōicat omnib⁹ creaturis ⁊ ignis calorē ſuū. ⁊ ſic de aliis. ſed īuidus nō ſolū non cōicat bona ſua: ſed etiā ꝙ̄tū in ſe ē: adnichilat aliena qꝛ ſibi valde diſplicēt ⁊ etiā cū ſolus inuid⁹ ſit nichil: ita vellet ꝙ nichil niſi miſeria eſſet.

¶ Damna inuidie ſunt ſpecialiter quinqꝫ.

¶ Primū eſt. qꝛ claudit viā ſalutis ⁊ aditū paradyſi eſt enī blaſphemia in ſpiritūſctm̄ que non remittitꝛ in hoc ſeculo neqꝫ in futuro. vt dicitur Mathei. xii.

¶ Sūt aūt ſex pctā in ſpūſctm̄: quoꝝ īuidia ē vnū. ſ.

Inuidentia fraterne gratie.
Impugnatio veritatis agnite
Preſumptio de impunitate.
Obſtinatio mentis.
Deſperatio. et
Finalis impenitentia.

Dicūtur enim peccata in ſpiritum ſanctū ſcilꝫ qꝛ īpugnāt gratiā ſpūſſancti.

¶ Secūdum eſt ꝙ īplet hoīem oī malo. Vn̄ vt plenū doliū vino qd̄ vulgo dr̄/ eſt plenū vſqꝫ ad oculum: ſic inuidus. cui⁹ ſignū eſt. qꝛ malicia īuidi per oculū exit Nā dr̄ eccl̄iaſtici. xiiii. Neqꝫ ē ocul⁹ īuidi. ⁊ Mat. xx.

An oculus tuus neq̄ eſt: quia ego bonus ſum.
¶ Tertium eſt: q̄ ſpoliat hoiem oi bono. et cauſa eſt qꝛ odit ⁊ ĩpugnat oē bonũ. Alia nãqꝫ vicia opponunt vni v̄tuti. vt ſupbia huilitati/luxuria caſtitati/ auaricia largitati. ⁊ ſic de alíis. ĩuidia vero vt dictũ ē opponit oi bono. vñ nõ tm̃ dr̃ mala. ſꝫ peſſima. Hec ē ei fera peſſima que deuorauit ioſeph. vñ dr̃ geñ. xxxvii.
¶ Quartũ eſt qꝛ facit hoiem penit⁹ ĩmiſicordē. ſicut patet ĩ caym q̄ ex ĩuidia nõ pepcit abel fratri ſuo ĩnocenti. geñ. iiii. Sicut patuit in filiis iacob q̄ inuidia ſtimulãte nõ pepercerũt ioſeph ĩnocenti. geñ. xxxvii. Sicut patuit etiã in iudeis q̄ nõ pepcerũt xp̃o ĩnocẽtiſſimo imo ĩnocẽtie dño cui⁹ cã fuit ĩuidia/vt pꝫ Mathei. xxvii. qꝛ pylat⁹ ſciebat q̄ p ĩuidiã tradidiſſẽt eũ
¶ Quintũ eſt qꝛ facit hoiem penit⁹ infelicẽ. Inuid⁹ enĩ de bõis alioꝝ affligit ⁊ de melioratiõe deteriorat

De profectu deficit.
De pinguedine marceſcit
De ſanitate infirmatur.
De vita moritur.
Ipſe amittere ſe putat
quod alii lucrantur.

Et ſicut diligentib⁹ deũ oĩa cooperãtur ĩ bonũ: ita ĩuido omnia cooperantur in malum.
¶ Vñ q̄dã pulcherrime deſcribẽs inuidum: ait.

Pallor in ore ſedet: macies in corpore toto.
Non recta facies/liuent rubigine dentes.
Pectora felle virẽt/ligua ⁊ ſuffoſſa veneno.
Verſus. Ipſi riſus abeſt: niſi quem fecere dolores.
Nec fruitur ſõno: vigilãtib⁹ excitat aures.
Ingratusqꝫ videt: intabeſcitqꝫ videndo.
Succeſſus hoim carpitqꝫ ⁊ carpitur vna.
Suppliciũqꝫ ſuũ eſt: quãdo felicia cernit.

¶ Due ſunt filie ĩuidie. ſcꝫ. Triſticia in pſpis pximi ⁊ Exultatio in aduerſis q̄ ꝯtrariant ſpãliter caritati:

cuius officium eſt gaudere cum gaudētibus ⁊ flere cū flentib⁹. Ro.xii. Iſte due filie f gurantur per oola et ooliba. qđ interp̄tatur tabernaculū meū. qꝛ in ꝑſona dyaboli dr̄ ꝙ aſſūpſit.vii.ſpūs nequiores ſe: ⁊ ĩgreſſi habitāt ibi.ſ.īuido. Mathei.xii. De iſtis filiab⁹ dicit ezech.xxiii. Due mulieres filie vni⁹ matris fuerūt.ſ. īuidie/q̄ ipſas ex dyabolo ꝯcepit. Vñ ille due filie poſſūt valde ꝓprie dici dyabolice. imitātur enī dyabolū patrē ſuū/qui de bono dolet/⁊ de malo gaudet. Iō dr̄ ſap.ii. Inuidia dyaboli mors ītrauit in orbē terrarū. Imitantur autem illas qui ſunt ex parte illius.

¶ De ira. quintū capl'm.

Ira eſt libido vel appetit⁹ vindicte. ¶ De ira nota ſpecialiter tria. ſcilicet.

Odioſam eius effigiem
Eius ruinoſam perniciem
Eius vicioſam ꝓpaginem

¶ Ira plures hʒ adaptationes et figuras: inter quas p̄mo ꝯpaꝛ igni. nā ſicut ignis domū ligneā ⁊ oēʒ materiā aridā accēdit: ſic ira accēdit p̄cipue aridos. i. hoīes iracundos q̄ carēt humore gr̄e. Vñ hō iracund⁹ eſt ſicut hō habēs domū ligneā/qui mane eſt diues ⁊ in veſpe nichil hʒ. qꝛ ignis ire ꝯbu ſſit ſibi domū. i. conſcientiam ⁊ per conſequens abſtulit ſibi quidquid habebat.

¶ Scđo iracūd⁹ eſt ſimilis olle bulliēti: ſicut eī olla bulliēdo emittit aquā ⁊ oīa alia: ſic iracūdus ebulliēdo per iram emittit ſtulticiā ⁊ verba iordinata. Prouerbioꝝ. xv. Os fatuoꝝ ebullit ſtulticiam.

¶ Tertio iracūdus ſimilis eſt apro. nā ſicut aper ex furore īpingit ⁊ currit ꝯtra gladiū: ſic iracūdus currit ad pctm̄. ſ. ad cōtentionē/iniuriā: ⁊ homicidiū. De talib⁹ dr̄ ꝓuer. i. Pedes eoꝝ ad malū currūt. Grego. in